

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Юридичний факультет

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан юридичного
факультету

Віталій СЕРЬОГІН

“ 29 ” _____ 2024 р.

ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

З КОНСТИТУЦІЙНОГО ТА АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА

рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
галузь знань	08 Право
спеціальність	081 Право
освітня програма	Право
факультет	Юридичний
форма навчання	денна/заочна

2024 рік

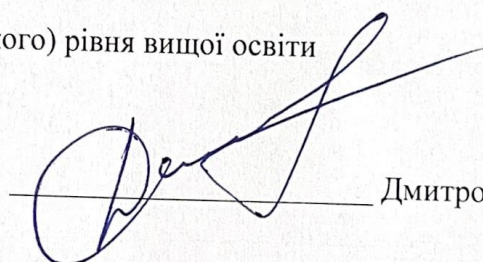
Наскрізню програму практики рекомендовано до затвердження вченою радою юридичного факультету

“28” серпня 2024 року, протокол № 1

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Воронов М.М. - завідувач кафедри конституційного і муніципального права, кандидат юридичних наук, доцент.; Гришина Н.В. – завідувач кафедри державно-правових дисциплін, кандидат юридичних наук, доцент.

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми Право першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

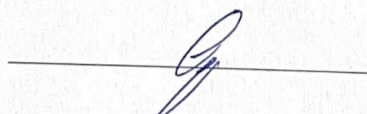
Гарант освітньо-професійної програми Право першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Дмитро ЛУК'ЯНЕЦЬ

Програму погоджено науково-методичною комісією юридичного факультету

Протокол від “28” серпня 2024 року № 1

Голова науково- методичної комісії юридичного факультету

Ганна ЗУБЕНКО

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Атестаційний екзамен з адміністративного і конституційного грає важливу роль у завершальній стадії формування і оцінки теоретичної підготовки фахівців. Атестаційний екзамен – це перевірка програмних результатів навчання з фахових дисциплін, визначених освітньо-професійною програмою «Право» та передбачених відповідним навчальним планом. Він проводиться для студентів 4 курсу денної та заочної форми навчання після завершення останнього семестру навчання.

Програма атестаційного екзамену – це основний науково-методичний документ, що регламентує зміст атестаційного екзамену з адміністративного і конституційного права за фахом.

Мета програми – визначити обсяг і необхідний рівень теоретичних знань, одержаних практичних навиків і вмінь з дисциплін «Адміністративне право» «Конституційне право» освітньо-професійної програми «Право».

Атестаційний екзамен з конституційного та адміністративного права передбачає перевірку досягнення наступних програмних результатів навчання:

ПРН 1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

ПРН 2. Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання.

ПРН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

ПРН 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.

ПРН 5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.

ПРН 6. Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.

ПРН 7. Складати та узгоджувати план власного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.

ПРН 8. Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

ПРН 9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.

ПРН 12. Доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло.

ПРН 13. Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту.

ПРН 14. Належно використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для своєї професійної діяльності.

ПРН 17. Працювати в групі, формуючи власний внесок у виконання завдань групи.

ПРН 18. Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи.

ПРН 19. Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права.

ПРН 20. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

ПРН 21. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

ПРН 22. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

ПРН 23. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

ПРОГРАМА ЕКЗАМЕНУ

Тестові завдання до комплексного атестаційного екзамену складаються з тестових завдань за наступними дисциплінами:

- Адміністративне право;
- Конституційне право (загальна частина);
- Конституційне право (особлива частина).

Перелік питань для підготовки до атестаційного екзамену з адміністративного права

1. Виникнення, становлення та суть публічного права. Поняття та ознаки публічного права.
2. Розмежування публічного та приватного права.
3. Витоки адміністративного права (камералістика; поліцейське право).
4. Формування адміністративного права в Україні.
5. Мета і завдання адміністративного права.
6. Предмет та метод адміністративного права.
7. Адміністративне право як галузь, наука та навчальна дисципліна.
8. Система адміністративного права України.
9. Співвідношення адміністративного права та інших галузей права.
10. Поняття та значення принципів адміністративного права.
11. Система принципів адміністративного права.
12. Значення принципу верховенства права в регулюванні адміністративних відносин, його елементи.
13. Принципи належного врядування: становлення, значення, класифікація.
14. Поняття та значення джерел адміністративного права.
15. Місце джерел адміністративного права в системі права.
16. Система формалізованих національних джерел адміністративного права
17. Законодавчі акти як джерела адміністративного права
18. Конституція України, її роль та значення в системі джерел адміністративного права
19. Підзаконні нормативні акти як джерела адміністративного права
20. Місце, значення та види рішень судових органів у системі джерел адміністративного права.
21. Юридична сила формалізованих джерел адміністративного права.
22. Неформалізовані квазіджерела адміністративного права (норми моралі, звичаї, доктрина).
23. Міжнародні договори як джерела адміністративного права.
24. Юридична сила практики та рішень Європейського Союзу як джерела адміністративного права в контексті правотворчої діяльності.
25. Роль «м'якого права» у системі джерел адміністративного права.
26. Поняття та види суб'єктів адміністративного права.
27. Адміністративна правосуб'єктність.
28. Адміністративно-правовий статус суб'єкта.
29. Поняття та значення публічної служби.
30. Відмінність публічної служби від інших видів трудової діяльності.
31. Види публічної служби. Класифікація публічних службовців.
32. Межі обмежень публічних службовців.

33. Поняття та значення державної служби.
34. Реалізація права на державну службу.
35. Державний службовець – особливий суб'єкт адміністративного права: поняття та ознаки, їх класифікація
36. Адміністративно-правовий статус державного службовця.
37. Корупція та корупційні діяння.
38. Конфлікт інтересів.
39. Поняття та ознаки суб'єктів публічного адміністрування
40. Групи суб'єктів публічного адміністрування
41. Структура суб'єктів публічного адміністрування
42. Поняття «компетенції суб'єкта публічного адміністрування»
43. Повноваження суб'єктів публічного адміністрування. Види адміністративних повноважень
44. Виникнення та припинення адміністративних повноважень
45. Наділення адміністративними повноваженнями, делегування адміністративних повноважень
46. Адміністративно-правовий статус Президента України в системі адміністрування виконавчої влади
47. Адміністративно-правовий статус органів виконавчої влади.
48. Адміністративно-правовий статус суб'єктів місцевого самоврядування.
49. Місце та роль приватної особи як суб'єкта адміністративного права.
50. Види приватних осіб.
51. Адміністративна правосуб'єктність приватної особи (Адміністративна правоздатність; Адміністративна дієздатність; Адміністративна деліктоздатність).
52. Загальний та спеціальний адміністративно-правовий статус приватної особи.
53. Суб'єктивне публічне право.
54. Порядок реалізації окремих суб'єктивних публічних прав приватної особи
55. Право на участь в ухваленні рішень.
56. Право на звернення.
57. Право на доступ до публічної інформації.
58. Право на свободу мирних зібрань.
59. Право на свободу об'єднань.
60. Поняття, ознаки та види громадських об'єднань.
61. Принципи діяльності громадських об'єднань.
62. Основи адміністративно-правового статусу громадських об'єднань.
63. Адміністративно-правовий статус політичних партій та порядок його реалізації.
64. Адміністративно-правовий статус молодіжних та дитячих організацій та порядок його реалізації.
65. Адміністративно-правовий статус релігійних організацій та порядок його реалізації.
66. Поняття та види адміністративно-правових режимів
67. Правове регулювання адміністративно-правових режимів.
68. Правовий режим надзвичайного стану.
69. Правовий режим воєнного стану.
70. Режим надзвичайної екологічної ситуації.
71. Режим державної таємниці.
72. Режим охорони державного кордону України.
73. Поняття та роль адміністративної юстиції.
74. Завдання та принципи адміністративного судочинства.
75. Суть та значення адміністративного спору.
76. Юрисдикція адміністративних судів.
77. Поняття та зміст, завдання адміністративного процесу.
78. Принципи адміністративного процесу.

79. Структура адміністративного процесу.
80. Суб'єкти адміністративно-процесуальної діяльності.
81. Зміст та значення законності в публічному управлінні.
82. Засоби забезпечення законності в публічному управлінні.
83. Державний контроль як засіб забезпечення законності в публічному управлінні: поняття, класифікація, засоби реалізації.
84. Громадський контроль як засіб забезпечення законності в публічному управлінні: поняття, класифікація, засоби реалізації
85. Провадження зі зверненням громадян як засіб забезпечення законності в публічному управлінні
86. Дисциплінарне провадження як засіб забезпечення законності в публічному управлінні
87. Поняття та види інструментів захисту прав, свобод та інтересів приватних осіб у сфері публічного адміністрування.
88. Адміністративне оскарження.
89. Відшкодування шкоди, завданої суб'єктами публічної адміністрації приватним особам
90. Медіація як інструментів захисту прав особи.
91. Публічне адміністрування у сфері економіки.
92. Публічне адміністрування у сфері фінансів.
93. Публічне адміністрування у сфері промисловості.
94. Публічне адміністрування у сфері освіти.
95. Публічне адміністрування у сфері науки.
96. Публічне адміністрування у сфері охорони здоров'я.
97. Публічне адміністрування у сфері забезпечення обороноздатності країни та національної безпеки.
98. Публічне адміністрування у сфері юстиції.
99. Публічне адміністрування у сфері внутрішніх справ.
100. Публічне адміністрування у сфері соціального захисту.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

з адміністративного права

Основна література:

Правові акти:

1. Конституція України від 28.06.1996. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
2. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
3. Кодекс адміністративного судочинства від 06.07.2005 № 2747-IV (в ред. Закону України від 03.10.2017 № 2147-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>.
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.
5. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
6. Про військово-цивільні адміністрації: Закон України від 03.02.2015 № 141-VIII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/141-19>.
7. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19>.
8. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>.
9. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 № 393/96-ВР. URL:

- <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-вр>.
10. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII (в ред. Закону від 13.01.2011 № 2938-VI). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.
  11. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 № 794-VII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/794-18>.
  12. Про міжнародні договори України: Закон України від 29.06.2004 № 1906-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15>
  13. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр>.
  14. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999 № 586-XIV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/586-14>.
  15. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22.09.2011 № 3773-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3773-17>.
  16. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>.

Підручники та навчальні посібники:

1. Адміністративна відповідальність в Україні: навч. посіб. / за заг. ред. А.Т. Комзюка. Харків: Ун-т внутр.справ, 2001. 112 с.
2. Адміністративне право України. Повний курс: підручник / В. Галунько, П. Діхтієвський, О. Кузьменко, С. Стеценко та ін. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 446 с.
3. Адміністративне право України: підручник / за заг. ред. Ю.П. Битяка. Харків: Право, 2010. 620 с.
4. Адміністративне право. Академічний курс: підручник. У двох томах. Том 1. Загальна частина / ред. кол.: В. Б. Авер'янов (голова) та ін. Київ: Юридична думка, 2004. 584 с.
5. Адміністративне право. Академічний курс: підручник. У двох томах. Том 2. Особлива частина / ред. кол.: В. Б. Авер'янов (голова) та ін. Київ: Юридична думка, 2009. 600 с.
6. Адміністративне процесуальне (судове) право України: підручник / за заг. ред. С.В. Ківалова. Одеса: Юридична література, 2007. 312 с.
7. Кормич Б.А. Інформаційне право: підручник. Харків: БУРУН і К., 2011. 334 с.
8. Куліш А.М., Кобзева Т.А., Шапіро В.С. Інформаційне право України: навч. посіб. Суми: Сумський держ. ун-т, 2016. 108 с.

Додаткова література:

1. Адміністративно-правове забезпечення прав і свобод людини і громадянина: навч. посіб. / І.О. Ієрусалімова, І.О. Ієрусалімов, П.М. Павлик, Ж.В. Удовенко. Київ: Знання, 2007. 223 с.
2. Баранов О.А. Інформаційне право України : стан, проблеми, перспективи. Київ: Вид. дім «СофтПрес», 2005. 316 с.
3. Виконавча влада і адміністративне право / за заг. ред.. В.Б. Авер'янова. Київ: Ін Юре, 2002. 668 с.
4. Гаращук В.М. Контроль та нагляд у державному управлінні. Харків: Фоліо, 2002. 176 с.
5. Демократичні засади державного управління та адміністративне право: монографія / Ю. С. Шемшученко, В. Б. Авер'янов, О. В. Скрипнюк та ін.; за заг. ред. В. Б. Авер'янова. Київ: Юрид. думка, 2010. 496 с.
6. Державне управління в Україні: централізація і децентралізація: монографія / В. Б. Авер'янов, І. А. Грицяк, С. Д. Дубенко та ін.; відп. ред. та кер. авт. кол. Н. Р. Нижник. Київ: Вид-во УАДУ, 1997. 487 с.

7. Державне управління: європейські стандарти, досвід та адміністративне право : наук. вид. / В. Б. Авер'янов, В. А. Дерещь, М. І. Ославський та ін.; за заг. ред. В. Б. Авер'янова. Київ: Юстініан, 2007. 288 с.
8. Державне управління: проблеми адміністративно-правової теорії та практики / за заг. ред. В. Б. Авер'янова. Київ: Факт, 2003. 384 с.
9. Державне управління: теорія і практика: монографія / В. Б. Авер'янов, В.В. Цветков, В. М. Шаповал та ін.; за ред. В.Б. Авер'янова. Київ: Юрінком Інтер, 1998. 431 с.
10. Заярний О.А. Правове забезпечення розвитку інформаційної сфери України: адміністративно-деліктний аспект: монографія. Київ: Київський нац. ун-т імені Шевченка, 2017. 700 с.
11. Коліушко І.Б. Виконавча влада та проблеми адміністративної реформи в Україні: монографія. Київ: Факт, 2002. 260 с.
12. Коломоєць Т.О. Адміністративний примус у публічному праві України: теорія, досвід та практика реалізації: монографія. Запоріжжя: Поліграф, 2004. 404 с.
13. Колпаков В. К. Адміністративна відповідальність (адміністративно-деліктне право): навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 256 с.
14. Комзюк А.Т., Бевзенко В. М., Мельник Р. С. Адміністративний процес України: навч. посіб. Київ: Прецедент, 2007. 531 с.
15. Константий О.В. Джерела адміністративного права України: монографія. Київ: Українське агентство інформації та друку „Рада”, 2005. 120 с.
16. Лук'янець Д.М. Інститут адміністративної відповідальності: проблеми розвитку: монографія. Київ: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2001. 220 с.
17. Лук'янець Д.М. Адміністративно-деліктні відносини в Україні: теорія та практика правового регулювання: монографія. Суми: Університетська книга, 2006. 367 с.
18. Основи адміністративного судочинства та адміністративного права / за заг. ред. Р.О. Куйбіди, В.І. Шишкіна. Київ: Старий світ, 2006. 576 с.
19. Основи адміністративного судочинства та адміністративного права: навч. посіб. / за заг. ред. Р.О. Куйбіди, В.І. Шишкіна. Київ: Старий світ, 2006. 526 с.
20. Остапенко О.І. Адміністративна деліктологія: соціально-правовий феномен і проблеми розвитку. Львів: Львів. ін-т внутр. справ при Укр. академії внутр. справ, 1995. 312 с.
21. Остапенко О.І. Профілактика адміністративних правопорушень (адміністративно-правовий аспект). Львів: Львів. інститут внутр. справ, 2001. 155 с.
22. Педько Ю.С. Становлення адміністративної юстиції в Україні: монографія. Київ: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2003. 208 с.
23. Принцип верховенства права у діяльності держави та в адміністративному праві: монографія / за заг. ред. Ю. С. Шемшученка. Київ: Конус-Ю, 2008. 312 с.
24. Стефаник В. С. Судовий адміністративний процес: монографія. Харків: Консул, 2003. 464 с.
25. Тептюк Є.П. Законодавче регулювання та судовий захист права на доступ до публічної інформації в Україні: монографія. Київ: Юридична думка, 2019. 198 с.
26. Тимошук В.П. Адміністративні акти: процедура прийняття та припинення дії: монографія. Київ: Конус-Ю, 2010. 295 с.
27. Харитонова О.І. Адміністративно-правові відносини (проблеми теорії) / Одеська нац. юрид. акад. Одеса: Юридична література, 2004. 328 с.
28. Хорощак Н.В. Адміністративні стягнення за законодавством України: монографія. Київ: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2004. 172 с.
29. Цветков В.В. Державне управління: основні фактори ефективності (політико-правовий аспект): монографія. Харків: Право, 1996. 164 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. – <http://portal.rada.gov.ua/>

2. Офіційне інтернет-представництво Президента України. – <http://www.president.gov.ua/>
3. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. – <http://www.kmu.gov.ua/>
4. Офіційний веб-портал органів судової влади України. – <http://court.gov.ua/>
5. Офіційний веб-сайт Конституційного Суду України. – <http://www.ccu.gov.ua/>
6. Офіційний веб-сайт Верховного Суду. – <http://www.scourt.gov.ua/>
7. Офіційний веб-сайт Генеральної прокуратури України. – <http://www.gp.gov.ua/>
8. Офіційний веб-сайт Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. – <http://www.ombudsman.kiev.ua/>
9. Офіційний веб-сервер Центральної виборчої комісії. – <http://www.cvk.gov.ua/>
10. Офіційний веб-сайт Української асоціації районних та обласних рад. – <http://uaror.org.ua/>

Перелік питань для підготовки до атестаційного екзамену з конституційного права Загальна частина

1. Поняття, предмет і система конституційного права України як галузі права.
2. Метод конституційно-правового регулювання.
3. Конституційно-правові відносини: поняття, особливості, види.
4. Конституційно-правові норми: поняття, особливості, види.
5. Суб'єкти конституційно-правових відносин.
6. Об'єкти конституційно-правових відносин.
7. Джерела конституційного права України як галузі права.
8. Конституційне право України як наука та навчальна дисципліна.
9. Поняття Конституції як Основного Закону суспільства і держави.
10. Юридичні властивості конституцій.
11. Класифікація конституцій.
12. Функції конституцій.
13. Загальна характеристика чинної Конституції України.
14. Порядок прийняття Конституції України, внесення до неї змін і доповнень.
15. Конституційна реформа в Україні на сучасному етапі.
16. Поняття конституційного ладу та його співвідношення із суспільним ладом.
17. Поняття та ознаки засад конституційного ладу України.
18. Система принципів, що складають засади конституційного ладу України.
19. Конституційні принципи народного й державного суверенітету, їх зміст і співвідношення.
20. Україна як демократична, правова, соціальна держава.
21. Конституційний принцип поділу влади: його зміст та реалізація в Україні.
22. Конституційний принцип найвищої соціальної цінності людини: його зміст та значення.
23. Конституційний принцип політичного, економічного та ідеологічного плюралізму.
24. Конституційні принципи верховенства права і законності: поняття і співвідношення між ними.
25. Конституційно-правове регулювання державних символів України.
26. Конституційно-правова відповідальність: поняття, особливості, види.
27. Конституційно-правовий делікт як підстава «ретроспективної» конституційно-правової відповідальності.
28. Поняття і принципи громадянства в Україні. Категорії осіб, які є громадянами України.
29. Набуття громадянства України.
30. Припинення громадянства України.
31. Органи, які беруть участь у вирішенні питань громадянства та їх компетенція.
32. Поняття конституційно-правового статусу особи та його елементи.

33. Конституційні принципи правового статусу особи в Україні.
34. Поняття, ознаки та види основних (конституційних) прав і свобод громадян України.
35. Громадянські (особисті) права громадян України: поняття та види.
36. Політичні права громадян України: поняття та види.
37. Економічні й соціальні права громадян України: поняття та види.
38. Культурні й екологічні права громадян України: поняття та види.
39. Гарантії реалізації основних прав і свобод громадян України: поняття і види.
40. Конституційні обов'язки громадян України: поняття, ознаки, види.
41. Конституційно-правовий статус національних меншин в Україні.
42. Конституційно-правовий статус внутрішньо переміщених осіб в Україні.
43. Конституційно-правовий статус іноземців та осіб без громадянства в Україні.
44. Конституційні права, свободи та обов'язки іноземців та осіб без громадянства в Україні.
45. Конституційно-правовий статус біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту в Україні.
46. Конституційно-правовий статус громадських об'єднань в Україні.
47. Конституційно-правовий статус політичних партій в Україні.
48. Конституційно-правовий статус релігійних організацій в Україні.
49. Поняття і види інформації та інформаційної діяльності.
50. Конституційно-правовий статус друкованих засобів масової інформації в Україні.
51. Конституційно-правовий статус аудіовізуальних засобів масової інформації в Україні.
52. Поняття, ознаки і види виборів в Україні.
53. Об'єктивне і суб'єктивне виборче право в Україні.
54. Конституційні принципи виборчого права в Україні.
55. Виборчі системи в Україні.
56. Загальна характеристика виборчого процесу в Україні.
57. Конституційно-правовий статус суб'єктів виборчого процесу в Україні.
58. Конституційно-правовий статус виборчих комісій в Україні.
59. Поняття, ознаки та види референдумів в Україні.
60. Предмет та порядок призначення референдумів в Україні.

Особлива частина

1. Конституційно-правовий статус Верховної Ради України.
2. Порядок виборів народних депутатів України.
3. Структура, функції та повноваження Верховної Ради України.
4. Порядок роботи Верховної Ради України, його нормативне регулювання.
5. Законодавчий процес у Верховній Раді України.
6. Акти Верховної Ради України.
7. Конституційно-правовий статус народних депутатів України.
8. Конституційно-правовий статус комітетів Верховної Ради України.
9. Конституційно-правовий статус тимчасових комісій Верховної Ради України.
10. Конституційно-правовий статус депутатських груп і фракцій у Верховній Раді України.
11. Правовий статус коаліції депутатських фракцій.
12. Конституційно-правовий статус Голови Верховної Ради України та його заступників.
13. Конституційно-правовий статус Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.
14. Конституційно-правовий статус Рахункової палати.
15. Конституційно-правовий статус Президента України.
16. Порядок виборів Президента України.
17. Функції та повноваження Президента України.
18. Підстави та порядок дострокового припинення повноважень Президента України.
19. Конституційна процедура усунення Президента України з посади (імпічмент).
20. Акти Президента України.

21. Система і правовий статус допоміжних органів при Президентові України.
22. Конституційно-правовий статус Ради національної безпеки і оборони України.
23. Правовий статус Офісу Президента України.
24. Конституційно-правовий статус Кабінету Міністрів України.
25. Склад, структура та порядок формування Кабінету Міністрів України.
26. Функції та повноваження Кабінету Міністрів України.
27. Програма Кабінету Міністрів України.
28. Підстави та порядок припинення повноважень Кабінету Міністрів України.
29. Акти Кабінету Міністрів України.
30. Конституційно-правовий статус центральних органів виконавчої влади.
31. Конституційно-правовий статус місцевих органів виконавчої влади.
32. Конституційно-правовий статус органів судової влади в Україні.
33. Конституційні принципи судочинства в Україні.
34. Конституційно-правовий статус суддів в Україні.
35. Суддівське самоврядування в Україні.
36. Конституційно-правовий статус Вищої ради правосуддя.
37. Конституційні засади організації та діяльності прокуратури в Україні.
38. Система і функції прокуратури в Україні.
39. Конституційно-правовий статус прокурорів в Україні.
40. Прокурорське самоврядування.
41. Конституційно-правовий статус Генерального прокурора України.
42. Порядок призначення і припинення повноважень Генерального прокурора України.
43. Конституційний Суд України: склад, порядок формування, структура.
44. Функції та повноваження Конституційного Суду України.
45. Конституційно-правовий статус суддів Конституційного Суду України.
46. Конституційне провадження, його форми і стадії.
47. Конституційна скарга.
48. Акти Конституційного Суду України.
49. Конституційна форма державного устрою України.
50. Конституційні принципи та система адміністративно-територіального устрою України.
51. Поняття і система місцевого самоврядування в Україні.
52. Принципи місцевого самоврядування в Україні.
53. Конституційно-правовий статус місцевих рад.
54. Конституційно-правовий статус депутатів місцевих рад.
55. Порядок виборів депутатів місцевих рад.
56. Конституційно-правовий статус сільських, селищних, міських голів.
57. Порядок виборів сільських, селищних, міських голів.
58. Конституційно-правовий статус виконавчих органів місцевого самоврядування.
59. Конституційно-правовий статус органів самоорганізації населення.
60. Гарантії місцевого самоврядування в Україні.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

з конституційного права

Основна література:

Правові акти:

1. Конституція України від 28.06.1996. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
2. Акт проголошення незалежності України від 24.08.1991. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1427-12>.

3. Декларація прав національностей України від 01.11.1991. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1771-12>.
4. Декларація про державний суверенітет України від 16.07.1990. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-12>.
5. Конституція Автономної Республіки Крим від 21.10.1998, затв. Законом України від 23.12.1998. № 350-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/350-14>.
6. Виборчий кодекс України від 19.12.2019 № 396-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/396-20>.
7. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту: Закон України від 08.07.2011 № 3671-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3671-17>.
8. Про Верховну Раду Автономної Республіки Крим: Закон України від 10.02.1998 № 90/98-ВР. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/90/98-вр>.
9. Про Вищу раду правосуддя: Закон України від 21.12.2016 № 1798-VIII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1798-19>.
10. Про військово-цивільні адміністрації: Закон України від 03.02.2015 № 141-VIII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/141-19>.
11. Про громадські об'єднання: Закон України від 22.03.2012 № 4572-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4572-17>.
12. Про громадянство України: Закон України від 18.01.2001 № 2235-III. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2235-14>.
13. Про добровільне об'єднання територіальних громад: Закон України від 05.02.2015 № 157-VIII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/157-19>.
14. Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб: Закон України від 20.10.2014 № 1706-VII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1706-18>.
15. Про забезпечення функціонування української мови як державної: Закон України від 25.04.2019 № 2704-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19>.
16. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII (в ред. Закону від 13.01.2011 № 2938-VI). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.
17. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 № 794-VII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/794-18>.
18. Про комітети Верховної Ради України: Закон України від 04.04.1995 № 116/95-ВР (в ред. Закону України від 22.12.2005 № 3277-IV). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/116/95-вр>.
19. Про Конституційний Суд України: Закон України від 13.07.2017 № 2136-VIII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2136-19>.
20. Про медіа : Закон України від 13.12.2022 № 2849-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2849-20#Text>
21. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр>.
22. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999 № 586-XIV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/586-14>.
23. Про національні меншини в Україні: Закон України від 25.06.1992 № 2494-XII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2494-12>.
24. Про органи самоорганізації населення: Закон України від 11.07.2001 № 2625-III. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2625-14>.
25. Про політичні партії в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2365-III. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2365-14>.
26. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22.09.2011 № 3773-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3773-17>.
27. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>.
28. Про Раду міністрів Автономної Республіки Крим: Закон України від 16.06.2011 №

- 3530-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3530-17>.
29. Про Раду національної безпеки і оборони України: Закон України від 05.03.1998 № 183/98-ВР. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/183/98-вр>.
  30. Про свободу совісті та релігійні організації: Закон України від 23.04.1991 № 987-XII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/987-12>.
  31. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 07.06.2001 № 2493-III. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2493-14>.
  32. Про співробітництво територіальних громад: Закон України від 17.06.2014 № 1508-VII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1508-18>.
  33. Про статус депутатів місцевих рад: Закон України від 11.07.2002 № 93-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/93-15>.
  34. Про статус народного депутата України: Закон України від 17.11.1992 № 2790-XII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2790-12>.
  35. Про столицю України – місто-герой Київ: Закон України від 15.01.1999 № 401-XIV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/401-14>.
  36. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1402-19/print1455178795475062>.
  37. Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини: Закон України від 23.12.1997 № 776/97-ВР. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/776/97-вр>.
  38. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 № 3166-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3166-17>.

Підручники та навчальні посібники:

1. Актуальні проблеми конституційного права України: підручник / за ред. А.Ю. Олійника. Київ: Скіф, 2012. 552 с.
2. Конституційне право України. Академічний курс: підручник: у 2 т. Т.1 / за ред. В.Ф. Погорілка. Київ: Юридична думка, 2006. 544 с.
3. Конституційне право України. Академічний курс: підручник: у 2 т. Т.2 / за заг. ред. Ю.С. Шемшученка. Київ: Юридична думка, 2008. 800 с.
4. Конституційне право України: підручник / за ред. Т.М. Слінько. Харків: Право, 2020. 592 с.
5. Конституційне право України : навч. пос. / за заг. ред. М.І. Марчука, О.С. Бакумова, Л.Д. Варунц, Т.І. Гудзь та ін. Х. : Харків нац. ун-т внутр. справ, 2017. 408 с.
6. Проблеми сучасної конституціоналістики. Випуск 1: навч. посіб. / за ред. М.П. Орзіха. Київ: Юрінком Інтер, 2011. 272 с.
7. Проблеми сучасної конституціоналістики. Випуск 2: Конституційні перетворення в Україні: навч. посіб. / за ред. М.П. Орзіха. Київ: Юрінком Інтер, 2012. 432 с.
8. Проблеми сучасної конституціоналістики. Випуск 3: Сучасний український конституціоналізм: навч. посіб. / за ред. А.Р. Крусян. Одеса: Фенікс, 2015. 526 с.
9. Серьогін В. О. Конституційне право України: навч. посіб. Харків: ХНУВС, 2010. 368 с.
10. Федоренко В.Л. Конституційне право України: підручник. Київ: Ліра-К, 2016. 616 с.

Додаткова література:

1. Барабаш Ю.Г. Парламентський контроль в Україні (конституційно-правовий аспект): монографія. Харків: Легас, 2004. 192 с.
2. Батанов О.В. Муніципальна влада в Україні: проблеми теорії та практики: монографія. Київ: Юридична думка, 2010. 656 с.
3. Белов Д.М. Парадигма українського конституціоналізму: монографія. Великий Березний: ЄВРОСТАНДАРТ, 2011. 400 с.
4. Георгіца А.З. Сучасний парламентаризм: проблеми теорії та практики. Чернівці: Рута, 1998. 484 с.
5. Конституційно-правові засади становлення української державності: монографія / за

- ред. В.Я. Тація, Ю.М. Тодики. Харків: Право, 2003. 328 с.
6. Конституція України: наук.-практ. коментар / редкол.: В. Я. Тацій (голова редкол.), О.В. Петришин (відп. секретар), Ю. Г. Барабаш [та ін.]; Нац. акад. прав. наук України. 2-ге вид., переробл. і допов. Харків: Право, 2011. 1128 с.
  7. Крусян А.Р. Сучасний український конституціоналізм: монографія. Київ: Юрінком Інтер, 2010. 560 с.
  8. Марцеляк О.В., Коломієць Ю.М., Зубенко Г.В. Спеціалізовані органи парламентського контролю в Україні: статус і функціонування: монографія. Харків: ПРОМЕТЕЙ–ПРЕС,
  9. Мірошниченко Ю.Р. Конституційно-правове забезпечення народовладдя в Україні: монографія. Київ: Фенікс, 2012. 360 с.
  10. Місцеве самоврядування в Україні в умовах становлення правової держави: монографія / за ред. Ю.М. Тодики, В.А. Шумілкина. Харків: Одиссей, 2004. 392 с.
  11. Олійник А.Ю. Конституційно-правовий механізм забезпечення основних свобод людини і громадянина в Україні: монографія. Київ: Алерта, КНТ, Центр навчальної літератури, 2008. 472 с.
  12. Прієшкіна, О.В. Конституційний лад України: актуальні питання становлення, інституціоналізації та розвитку: монографія. Одеса: Фенікс, 2008. 280 с.
  13. Проблеми реалізації Конституції України: теорія і практика: монографія / відп. ред. В. Ф. Погорілко. Київ: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України; А.С.К., 2003. 652 с.
  14. Проблеми функціонування місцевих рад та їх виконавчих органів: монографія / за ред. Ю. М. Тодики. Харків: Право, 2009. 540 с.
  15. Савчин М.В. Конституціоналізм і природа конституції: монографія. Ужгород: Ліра, 2009. 372 с.
  16. Серьогіна С. Г. Теоретично-правові та організаційні засади функціонування інституту президентства в Україні: монографія. Харків: Ксилон, 2001. 280 с.
  17. Скомороха В.Є. Конституційна юрисдикція в Україні: проблеми теорії, методології і практики: монографія. Київ: МП Леся, 2007. 716 с.
  18. Словська І.Є. Конституційно-правовий статус парламенту – Верховної Ради України: монографія. Київ: Юрінком Інтер, 2013. 336 с.
  19. Совгиря О.В. Конституційно-правовий статус Кабінету Міністрів України: сучасний стан та тенденції розвитку: монографія. Київ: Юрінком Інтер, 2012. 464 с.
  20. Федоренко В.Л. Система конституційного права України: теоретико-методологічні аспекти: монографія. Київ: Ліра-К, 2009. 580 с.
  21. Цоклан В.І., Федоренко В.Л. Система сучасних джерел конституційного права України: монографія. Київ: Ліра-К, 2009. 400 с.
  22. Шаповал В.М. Сучасний конституціоналізм. Київ: Юрінком Інтер, 2005. 560 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. – <http://portal.rada.gov.ua/>
2. Офіційне інтернет-представництво Президента України. – <http://www.president.gov.ua/>
3. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. – <http://www.kmu.gov.ua/>
4. Офіційний веб-портал органів судової влади України. – <http://court.gov.ua/>
5. Офіційний веб-сайт Конституційного Суду України. – <http://www.ccu.gov.ua/>
6. Офіційний веб-сайт Верховного Суду України. – <http://www.scourt.gov.ua/>
7. Офіційний веб-сайт Генеральної прокуратури України. – <http://www.gp.gov.ua/>
8. Офіційний веб-сайт Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. – <http://www.ombudsman.kiev.ua/>
9. Офіційний веб-сервер Центральної виборчої комісії. – <http://www.cvk.gov.ua/>
10. Офіційний веб-сайт Української асоціації районних та обласних рад. –

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
письмових відповідей на атестаційному екзамені з адміністративного і
конституційного права

Екзаменаційні завдання надаються студентам в тестовій формі, один білет містить 100 питань, до кожного з яких запропоновано 4 варіанти відповіді, один з яких правильний.

Загальна кількість балів складається шляхом підрахунку суми правильних відповідей на питання завдання, що виконано студентом. Загальна кількість балів, отримана студентом, переводиться у чотирьохрівневу шкалу оцінювання наступним чином:

- відмінно – 90-100 балів;
- добре – 70-89 балів;
- задовільно – 50-69 балів;
- незадовільно – 0-49 балів.